

Список використаних джерел:

1. Орлова Н. С. Детермінанти розвитку публічного управління та адміністрування в Україні : колективна монографія. Київ : ВД «Освіта України», 2020. 262 с.
2. Чабан Д. С. Розвиток лідерського потенціалу керівника сфери державного управління. URL: <https://ir.nmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/160713/zvit-2022-883-885.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
3. Орлова Н. С. Підготовка фахівців з публічного управління в умовах євроінтеграції України. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2019. № 3(104). С. 139–150.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-570-2-23>

Казак К. І.,

*аспірант кафедри публічного управління, туризму
та готельно-ресторанної справи*

*Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського
м. Київ, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНОЮ ГАЛУЗЗЮ В УМОВАХ ДЕОКУПАЦІЇ ТА РЕІНТЕГРАЦІЇ АР КРИМ

Для України АР Крим має важливе стратегічне значення, як регіон з істотним туристичним потенціалом. Разом із тим, внаслідок окупації Криму, відбулись значні зміни в структурі туристичної галузі цієї території. Тому деокупація та реінтеграція АР Крим в аспекті туристичної галузі можуть бути ефективними виключно за наявності оптимальної стратегії цих процесів. Глобалізація індустрій, зокрема і туристичної, вимагатиме, окрім відновлення туристичної інфраструктури, одночасної її інтеграції у світовий туристичний ринок. І невід'ємною складовою реалізації стратегії є, зокрема, належне державне управління, що забезпечить ефективну реінтеграцію туристичної галузі Криму в українську та міжнародну туристичну індустрію.

Необхідною умовою результативного державного управління туристичною галуззю Криму в умовах деокупації та реінтеграції є чітке розуміння змісту цього поняття.

В сучасному Енциклопедичному словнику з державного управління «державне управління» визначено як діяльність держави (органів державної влади), спрямовану на створення умов для якнайповнішої реалізації функцій держави, основних прав і свобод громадян,

узгодження різноманітних груп інтересів у суспільстві та між державою і суспільством, забезпечення суспільного розвитку відповідними ресурсами [1, с. 150]. Однак, в минулому столітті акцент в змісті цього поняття був зміщений. Замість бюрократичних процедур на перше місце виходить результат – задоволення потреб населення. А процедурні моменти відсуваються на другий план. І саме з огляду на таку пріоритетність необхідно формувати державне управління туристичною галуззю Криму в умовах деокупації та реінтеграції. Без орієнтації на потреби населення цього регіону, врахування їх думки, без широкої підтримки населення Криму неможлива повноцінна, реальна та стабільна реінтеграція Криму.

Окрім наведених вище положень, невід'ємною частиною ефективного державного управління, в ситуації деокупації та реінтеграції Криму, є необхідність врахування специфіки державного управління, обумовленої ситуацією в цьому регіоні.

Перш за все, це наслідки окупації Криму, до яких відносяться:

- суперечливість позиції населення до української влади,
- пошкодження або знищення частини туристичної інфраструктури,
- зниження якості сервісу,
- обмеження доступу до природних і культурних пам'яток,
- занепад транспортної інфраструктури та логістики,
- порушення екологічної ситуації через неконтрольовану експлуатацію природних ресурсів,
- тривала ізоляція потужного туристичного регіону від повноцінного міжнародного туризму.

Наслідки окупації обумовлюють вихідну ситуацію в державному управлінні туристичною галуззю Криму на момент деокупації та «підсвічують» проблеми, на вирішення яких має бути спрямоване державне управління.

Такими проблемами можуть бути:

- 1) втрата міжнародних партнерів і туристичних потоків через санкції;
- 2) дефіцит інвестицій та обмежений доступ до сучасних технологій;
- 3) недовіра міжнародних туристичних організацій та готельних мереж;
- 4) обмежена, а можливо й відсутня, співпраця з міжнародними ринками;
- 5) проблеми безпеки та іміджеві ризики, особливої уваги серед яких потребують необхідність забезпечення стабільності та безпеки перебування туристів на території АРК після деокупації;
- 6) необхідність формування нового бренду Криму як безпечного туристичного регіону.

Особливості державного управління туристичною галуззю при деокупації та реінтеграції Криму зумовлені унікальністю ситуації та специфікою завдань, які потрібно буде вирішувати державі. Тому не всі механізми державного управління, що існують на даний момент, і не в чистому класичному вигляді можливо застосовувати при вирішенні завдань на території цього регіону.

Таки механізми можливо буде застосувати з адаптацією до ситуації, що зумовить їх особливості, а саме:

– Відносно адміністративно правового механізму – вдосконалення нормативно-правової бази, максимальна адаптація законодавства до європейських стандартів, чітка та ефективна стратегія розвитку туризму, створення та ефективна реалізація спеціальних державних програм підтримки туристичної галузі, подолання наслідків застосування законодавства країни – агресора.

– Відносно організаційного механізму – кардинальний перегляд структури, повноважень та компетенції державних органів управління та контрольно-наглядових органів, посилення ролі саморегулюючих організацій в сфері туризму, які забезпечать ефективний громадський контроль за діяльністю державних органів та послідовно відстоюватимуть інтереси суб'єктів туристичного бізнесу, організація ефективної системи забезпечення безпеки туристів.

– Відносно економічного механізму – застосування ефективних податкових, фінансових інструментів, забезпечення прозорого ринку з рівними для всіх умовами, із сприятливим інвестиційним кліматом, зрозумілою та неупередженою антимонопольною політикою. Широке державно-приватне партнерство як основа відновлення інфраструктури (залучення приватних інвесторів та міжнародних грантів).

– Відносно фінансового механізму – прямі субсидії та компенсації постраждалим учасникам ринку.

– Відносно екологічного механізму – відновлення пошкоджених туристичних об'єктів, створення нових локацій, зменшення негативного впливу туристичного бізнесу на навколишнє середовище, збереження природних ресурсів для сталого розвитку туризму, поєднання економічних інтересів ринку з екологічними вимогами, охорона довкілля, підтримка та розповсюдження «зеленого» туризму, тощо.

В підсумку, державне управління туристичною галуззю Криму, в умовах деокупації та реінтеграції, має відбуватися в рамках комплексної стратегії, яка поєднує адміністративно-правові, економічні, екологічні, соціальні, освітні та міжнародні аспекти з одночасним врахуванням особливості ситуації, в якій вони реалізуюватиметься. При цьому, головним орієнтиром формування цієї стратегії є найдієвіше усунення потенційних та існуючих проблем у відповідній сфері. А відбір відповідних механізмів має на пряму залежати від поточної ситуації на момент деокупації Криму. Передбачення

можливих проблем і завчасна підготовка до їх вирішення дасть змогу максимально ефективно, швидко та збалансовано вирішити ці проблеми. Чітке, прозоре, зрозуміле та послідовне використання механізмів, з орієнтиром на специфіку ситуації, забезпечить реінтеграцію Криму у національний та світовий туристичний простір, що однозначно сприятиме його сталому розвитку та відновленню після деокупації.

Список використаних джерел:

1. Енциклопедичний словник з державного управління [Текст] / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. 820 с.
2. Грабар Н. С. Вплив туризму на міжнародні економічні відносини країн світу. *Публічне управління XXI століття: в умовах гібридних загроз* : збірник наукових матеріалів XXII Міжнародного наукового конгресу. (Харків, 27 квітня 2022 р.). Харків, 2022. С. 154–156.
3. Гуманітарна політика в Україні: Виклики та перспективи (біла книга). О. О Сінайко та ін. ; за заг. ред. Ю. Б. Каплан, Ю. А. Тищенко. Київ, 2020. С. 37.
4. Удосконалення механізмів державного управління туристичною галуззю в Україні в контексті еволюції туристичної політики розвинених країн світу. *Бізнес Інформ*. 2013. № 6. С. 31–36. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2013_6_6
5. Щербаков О. В. Механізми публічного управління, стабілізації та підтримки туристичної галузі в умовах воєнного стану України. *Держава та регіони* : науково-виробничий журнал. Серія : *Публічне управління та адміністрування*. 2024. № 4. С. 131–140.